

Hranica nenávisti

Tragický osud richtára Antona Grochala

2014

Hranica nenávisti

Tragický osud richtára Antona Grochala

Vydávateľ:	Kysucké múzeum v Čadci, 2014 <i>www.kysuckemuzeum.sk</i>
Autori:	Mgr. Martin Turóci (<i>Kysucké múzeum v Čadci</i>) Doc. Mgr. Pavol Matula, PhD. (<i>Univerzita Komenského v Bratislave</i>)
Recenzenti:	Prof. PhDr. Róbert Letz, CSc. PhDr. Milica Majeriková-Molitoris, PhD.
Obrázok na verse:	Anton Grochal v 20. rokoch minulého storočia (<i>Súkromný archív rodiny Rebrosovej</i>)
Grafické spracovanie:	Igor Hruška - PEAR
Tlač:	Timeprint, Žilina
Náklad:	200 ks
ISBN:	978-80-89751-01-3

OBSAH

Slovo vydavateľa	5
Úvod	6
Čierne medzi vojnami	6
Súmrak nad Kysucami	9
Na oboch stranách Čierňanky	12
Perníková škola	18
Kamenný vzdor	23
Napätie sa stupňuje	27
Výbušný tunel	30
Do cudzej uniformy	32
Jeden richtár navyše	34
Anton Grochal	35
Grochal Matúš	35
Čas hyen	38
Záver	43
Podakovanie	44
Obrazová príloha	45
Zoznam použitých prameňov a literatúry	49
Summary	51

ZOZNAM POUŽITÝCH PRAMEŇOV A LITERATÚRY

I. Archívne fondy

Archiwum Archidiecezjalne w Katowicach (AAK):

Fond Akta rzeczowe (ARZ)

Fond Kancelaria Biskupa S.Adamskiego (KBA)

Archiwum Państwowe w Katowicach (APK):

Fond Policja Województwa Śląskiego (PWS)

Štátny archív v Bytči - pobočka Čadca (ŠA – C)

Fond Okresný úrad v Čadci

Pamätná kniha Čadce

Pamätná kniha obce Svrčinovec

Obecné úrady:

Pamätná kniha obce Čierne

Pamätná kniha obce Skalité

Pozostalost' Petra Černa (vo vlastníctve R. Stencláka)

Zbierka autorov:

Zvukový záznam rozhovoru P. Matulu s Annou Straňajovou (Z1). Čierne, 14. 7. 2010.

Zvukový záznam rozhovoru P. Matulu s Petrom Gonščákom (Z2). Skalité, 13. 7. 2010.

Zvukový záznam rozhovoru autorov s Jozefom Grochalom, Čadca – Čadečka, (Z 3). 19. 2. 2013.

Zvukový záznam rozhovoru M. Turóciho s Annou Kullovou, Čierne-Brehy (Z 4), 19. 10. 2013.

II. Literatúra

ANDRÁŠ, M.: *Severné hranice Slovenska*. Bratislava : Kubko – Goral, 2009, 137 s.

ANDRUSIKIEWICZ, J.: Sytuacja militarna na zachodnim pograniczu polsko-słowackim, w pasie Armii

„Kraków“, marzec-sierpień 1939 roku. In: *Orawa*, roč. 11, 1999, s. 185 – 197.

BORÁK, M.: Československo-polská „malá válka“ u Čadce. In: *Historie a vojenství* 4/1998, s. 65 – 90.

- DEÁK, L.: *Hra o Slovensko*. Bratislava : Veda, 1991, 241 s.
- DESZCZYŃSKI, M. P.: *Ostatni egzamin. Wojsko Polskie wobec kryzysu czechosłowackiego 1938 – 1939*.
Warszawa : Neriton, 2003, 498 s.
- GERAT, R. (ed.): *Kysuce a Kysučania. Kysucká Encyklopédia*. Čadca : Magma, 2003.
- GERAT, R. (ed.): *Skalité*. Čadca, Magma, 2005.
- GOTKIEWICZ, M.: Wspomnienia z prac komisji delimitacyjnej polsko-słowackiej odbytych w listopadzie 1938 r. na odcinku Spisza, Orawy i Czadeckiego. In: *Wierchy*, 1998, č. 6, s. 99 – 148.
- JESENSKÝ, M.: *Wermacht a jednotky SS na Kysuciach*. In: Zborník Kysuckého múzea 13/2010, s. 180-219.
- MAJERIKOVÁ, M.: *Vojna o Spiš*. Krakov : Spolok Slovákov v Poľsku, 2007, 145 s.
- PAJER, J.: Jablunkovský incident. In: *A-report*, 20. 8. 2007, s. 28 – 29.
- STENCHLÁK, R.: *Skalité – história najsevernejšej kysuckej obce*, Ružomberok : Pedagogická fakulta Katolíckej univerzity v Ružomberku , 2007, 108 s.
- ŠČURYOVÁ, M. (ed.): *Čierne*. Čierne : Obecny úrad Čierne, 1998.
- ŠIMONČIČ, J.: Denník dr. Františka Hrušovského, predsedu Delimitačnej komisie československo-poľskej roku 1938. In: *Studia Historica Tyrnaviensia*, III/2003, s. 305 – 332.
- ŽILINČÍK, I.: Obsadenie časti Kysúc Poľskom v novembri 1938 ako vyvrcholenie poľských v územných nárokov v medzivojnovom období 20. storočia. In: *Zborník Kysuckého múzea v Čadci*, 2008, č. 11, s. 175 – 200.

III. Tlač

- Dzennik Ustaw RP*, 1938, 1939.
- Dziennik Polski*, 1939.
- Gwiazdka Cieszyńska*, 1939.
- Ilustrowany Kuryer Codzienny*, 1938, 1939.
- Slovák*, 1939.
- Slovenská pravda*, 1939.